

“Ready to beat malaria”

“World Malaria day, ۲۵ April ۲۰۱۸”

برای غلبه بر مالاریا آماده شویم
۵ اردیبهشت ماه روز جهانی مالاریا
بر همه ی تلاشگران حذف مالاریا مبارک باد.

روز جهانی مالاریا

۲۵ آوریل مصادف با ۵ اردیبهشت از سوی سازمان جهانی بهداشت (WHO) به نام "روز مالاریا" نامگذاری شده است. مالاریا هم اکنون مهم ترین بیماری انگلی و یکی از مشکلات مهم بهداشتی تعدادی از کشورها، بخصوص مناطق گرمسیری و نیمه گرمسیری جهان است.

طبق برآورد سازمان جهانی بهداشت، سالانه حدود ۳۰۰ تا ۵۰۰ میلیون مورد مالاریا در جهان وجود دارد که بیش از یک میلیون نفر در اثر ابتلا به آن جان خود را از دست می دهند.

مهمترین قربانیان مالاریا کودکان زیر ۵ سال هستند به طوری که هر دو دقیقه یک کودک جان خود را از دست می دهد. به طور کلی حدود ۹۰ درصد مرگ و میرهای ناشی از مالاریا در آفریقا رخ می دهد. مالاریا در حدود یک قرن پیش مهمترین بیماری در ایران بود و هر ساله نیمی از جمعیت کشور به آن مبتلا می شدند. با این حال، به گزارش سازمان جهانی بهداشت ایران در آستانه ریشه کنی این بیماری قرار دارد.

بیشترین موارد مالاریا در ایران مربوط به استان های سیستان و بلوچستان ، هرمزگان و قسمت گرمسیری کرمان می باشد.

به تازگی اولین واکسن مالاریای جهان در مناطقی از کشورهای غنا، کنیا و مالاوی بطور گسترده استفاده می شود. واکسن RTS,S تنها واکسن موجود حال حاضر برای نشان دادن حفاظت نسبی در برابر مالاریا در میان کودکان کم سن و سال است که بطور گسترده امتحان می شود.

تعریف بیماری

یک بیماری انگلی است که توسط یک یا چند گونه از پلاسمودیوم (ویواکس، مالاریه، اوال و فالسیپارم) به وجود می آید که این بیماری به صورت عفونت حاد، در بیشتر موارد وخیم، گاه طولانی و با ویژگی های تب متناوب همراه با حمله های دوره ای، کم خونی و بزرگیطحال و لرز خودنمایی می کند، که برخی علائم آن مشابه بیماری های ویروسی مانند سرماخوردگی است.

علت بیماری

مالاریا معمولا از طریق گزیده شدن توسط پشه آنوفل ماده به انسان منتقل می شود ولی انتقال از راه جفت و خون آلوده نیز ممکن است. عفونت از آنجایی شروع می شود که اسپوروزوئیت های انگل همراه با بزاق پشه آنوفل به جریان خون انسان وارد می شوند، سپس از طریق جریان خون وارد سلول های کبدی می شوند و هریک از آن ها به هزاران مروزوئیت تکثیر می یابند و سلول های کبدی را پاره می کنند و وارد جریان خون می شوند تا به گلبول های قرمز خون حمله ور شده و درون آن ها بر حسب گونه انگل در عرض ۴۸ تا ۷۲ ساعت تکثیر یابند و پس از متلاشی کردن آن ها مجددا به گلبول های دیگر حمله ور می شوند و بدین ترتیب گلبول های قرمز بیشتری را آلوده می کنند. اولین نشانه های بیماری معمولا ۱۰ روز تا ۴ هفته پس از عفونت ظاهر می شوند.

علائم در طی یک دوره ۴۸ تا ۷۲ ساعت اتفاق می افتد که علل اصلی آن عبارتند از:

- ✓ آزاد شدن مروزوئیت به جریان خون
- ✓ کم خونی ناشی از تخریب گلبول های قرمز
- ✓ آزاد شدن مقدار زیاد هموگلوبین در اثر شکسته شدن گلبول های قرمز

در برخی از مناطق جهان پشه های ناقل مالاریا به حشره کش مقاوم شده اند. همچنین انواع بدخیم مالاریا به بسیاری از داروها مقاوم هستند که این موارد منجر به بروز مشکل در کنترل میزان ابتلا به مالاریا و شیوع این بیماری می شود.

«در ایران ۱۹ گونه پشه آنوفل شناخته شده است که ۷ گونه آن ناقل بیماری می باشد»

علائم و نشانه های بیماری

علائم مالاریا شامل لرز و بالا رفتن سریع تب، همراه با علائمی چون تهوع، استفراغ، سردرد، سرفه، خواب آلودگی و درد عضلانی می باشد که به دنبال آن تعریق طولانی روی می دهد (تب بعد از گذشت ۲ تا ۱۲ ساعت و به طور ناگهانی قطع می شود).

در عفونت های تثبیت شده ، تب هر ۲ تا ۳ روز یکبار ایجاد می شود. علایمی چون کم خونی، یرقان و بزرگی طحال شایع می باشد. اگر داروهای ضد مالاریا مصرف می کنید، ممکن است علایم متفاوتی مانند کمردرد را تجربه کنید.

تشخیص بیماری

هنگامی که پزشک شما را معاینه می کند ممکن است با طحال بزرگ مواجه شود، زیرا معمولا در عفونت مالاریا طحال متورم می شود. تشخیص قطعی مالاریا با دیدن انگل در لام خون محیط آزمایشگاه امکان پذیر است. همچنین آزمایش خون برای تعیین تاثیر مالاریا بر میزان گلبول های قرمز و پلاکت ها، توانایی لخته شدن خون و عملکرد کبد و کلیه تجویز می شود.

بطور کلی ساده ترین و مطمئن ترین روش تشخیص قطعی بیماری تهیه لام خون با فاصله نیم ساعت است

(در صورت بروز تب در هر یک از روزهای ۳ تا ۲۸ درمان تهیه لام خون محیطی الزامی است)

درمان بیماری

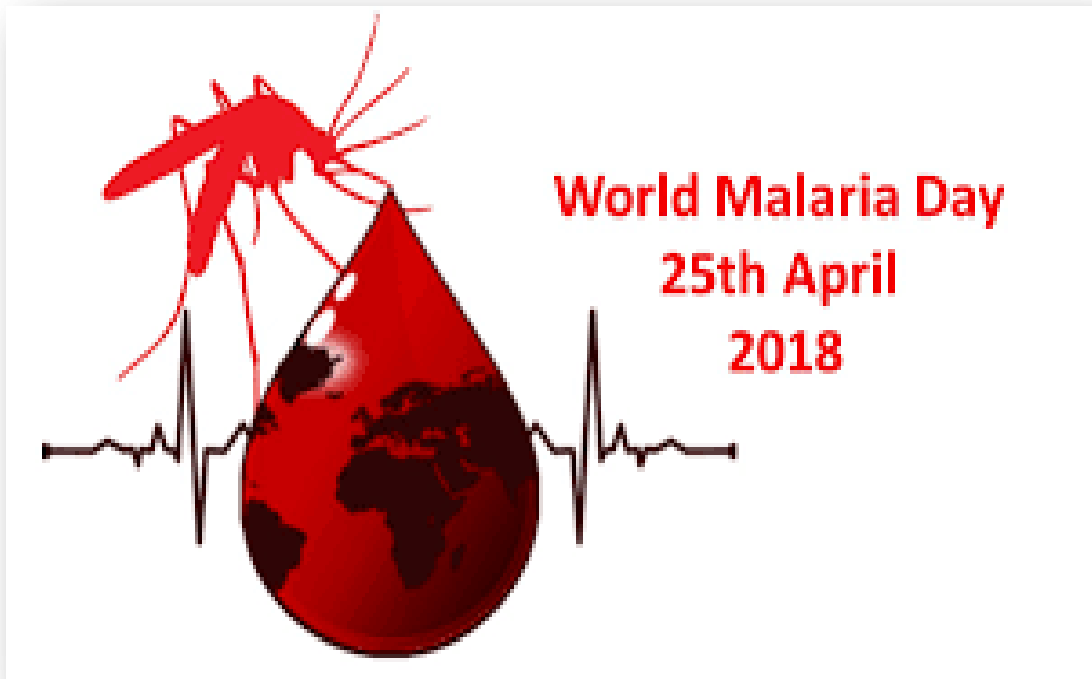
مالاریا با داروهای ضد مالاریا و انجام اقدامات لازم برای کنترل علایم آن مانند داروهای ضد تب، داروهای ضد تشنج و برخی مایعات (دفع کننده حشرات) درمان می شود. پزشک داروها را بر اساس نوع انگل موجود در بدن شما و شدت بیماری تجویز می کند. در برخی موارد، مقاومت انگل ها در برابر داروها مشاهده شده است به همین دلیل ممکن است بسیاری از داروها موثر واقع نشوند.

بیماران مبتلا به مالاریای فالسیپارم شدیدترین علایم را دارند و ممکن است در روزهای نخست درمان، نیاز به بستری شدن در بخش مراقبت های ویژه باشد زیرا این بیماری می تواند سبب بروز نارسایی تنفسی، کما و نارسایی کلیه شود.

برای زنان باردار کلروکین درمان انتخابی مالاریاست اما برای زنان باردار که به کلروکین مقاوم هستند داروهای دیگری تجویز می شود.

پیشگیری از بیماری

در حال حاضر محققان در تلاش برای ساخت واکسنی علیه بیماری مالاریا هستند. انتظار می رود واکسیناسیون به عنوان موثرترین و مناسب ترین راه جهت پیشگیری از ابتلا به این بیماری باشد.

اقدامات پیشگیری کننده :

۱- بیماریابی :

جهت قطع زنجیره انتقال بیماری و پیداکردن سریع مخازن آلوده و درمان بموقع و کامل آن نقش مهمی در کنترل این بیماری دارد.

۲- مبارزه با ناقل بیماری :

جلوگیری از گزش توسط پشه آنوفل با اقدامات ذیل:

- ✓ خوابیدن در زیر پشه بند در مناطقی که بیماری رایج است.
- ✓ استفاده از توری مناسب برای پنجره ها و دربهای خانه یا حداقل اتاقهای که افراد در شب در آنجا می خوابند.
- ✓ استفاده از مواد دور کننده حشرات بر روی پوست بدن
- ✓ استفاده از حشره کشهای خانگی بصورت اسپری یا تدخینی در محلهاى استراحت قبل از خواب

۳- از بین بردن محل های تکثیر پشه های آنوفل:

- ✓ از بین بردن و خشکاندن آبهای راکد
- ✓ جاری کردن و بحرکت انداختن آبهای راکد پر کردن برکه ها و گودالها
- ✓ استفاده از ماهی های لاروخور و باسیل های لاروکش و لاروکش های شیمیایی در داخل آب هایی که میتواند محل مناسبی جهت تخمگذاری پشه های آنوفل باشد .

۴- از بین بردن پشه های بالغ :

استفاده از حشره کشهای شیمیایی طولانی اثر بصورت سمپاشی ابقایی اماکن داخلی انسانی و حیوانی .

۵- دریافت داروهای پروفیلاکسی قبل از سفر به مناطق پرخطر

توصیه می شود پیش از سفر به مناطق مالاریا خیز به پزشک مراجعه کنید و از داروهای پیشگیری کننده استفاده کنید. حتما پزشک را از مکان سفر خود مطلع سازید، زیرا پزشک داروی ضد مالاریا را بر اساس نوع شایع انگل مالاریا در آن منطقه به شما تجویز می کند تا درمان بهترین اثر را داشته باشد.

